

Lefelé a létezés lejtőin

azánk ma az egyre mélyülő káosz és anarchia felé halad. Ennek közvetlen kiváltó oka, hogy az ország társadalmi, gazdasági, kulturális és főként politikai elitjei a régóta mélyülő válságnak nemhogy a megoldására, de még értelmezésére is képtelenek. A közbeszéd romokban hever, és ez rohamos gyorsasággal teszi egyre lehetetlenebbé, hogy a nemzet mint közösség egyáltalán „szóba álljon önmagával”. Ebben az írásban arra teszek kísérletet, hogy összefoglalja, milyen főbb kihívásokra is kellene válaszolnia egy olyan programnak, amely az erről az önpusztító lejtőről való visszafordulás esélyeit vázolná fel.

Amivel először kellene szembesülnünk az az, hogy igen régóta tartó süllyedés nyomán történelmi mélységbe került a nemzetnek mint közösségnek az önmagához való reflexív viszonya. Nincs ma már egyetlen olyan a nyilvánosságban tárgyalható alapkérdés sem, amely körül minimális konszenzus volna teremthető, nem is beszélve az együttes cselekvés hosszú távú stratégiája körüli összefogásról. A helyzet, túlzás nélkül a két nagy elbukott forradalom utáni, az 1850 és 1957 körüli időszak görcsös, önpusztító indulatokkal teli bénultságát és tehetetlenségét idézi, „pisztolyként egymásra fogott magyarként” mered egymásra a hamis törésvonal mentén a „két Magyarország”. Elitje vagy inkább politikai oligarchiája két nagy politika-ipari holdingba szerveződve látszólag élet-halál harcot vív egymással, de közben cinikus „hamis realistiként” folyamatosan kiszolgálja a minket kifosztó „birodalmat”. Az ezt felismerni képtelen nemzet két fele így keserű és amorf indulataival önmaga vagy hasonlóan kifosztott testvérei ellen fordul, amivel nagyobb szolgálatot nem is tehetne a cinikusan röhögő kollaboránsoknak.

A magyar nemzet önazonossága átélhetőségének régóta növekvő egyre súlyosabb zavarai, a nemzeti-közösség „lelki-állapotát” történelmi mélypontra juttatták. Ahogyan az kiszámítható volt, mindez egy bizonyos kritikus határt átlépve a hétköznapi lét elemi együttműködési normáit is széttroncsolja. Pusztulnak a bizalom, együttérzés, szolidaritás, a „társadalmi tőke” felbecsülhetetlen értékű készletei. Ráadásul mindez egyre inkább öngerjesztő lefelé tartó örvénylésben nyilvánul meg, fokozva a „bűntudat-agresszivitás-bűntudat” hibás köreit, társadalom-lélektani patológiáját. Vészjósló „negatív végösszegű játszma” van kibontakozóban, amelynek lényege, hogy mindenki veszít, sőt mindenki tudja is, hogy veszít, még sem vagyunk képesek kilépni e végzetes örvénylésből. Ennek mélyén az a társadalom-lélektani csapda húzódik meg, amely szerint ha én többet tudok ártani a másikkal, mint ő nekem, akkor én „nyertem”. Aligha kell bizonyítani, hogy egy közösség kollektív öngyilkosságának ez a legbiztosabb módja.

Az „elbeszélhetetlensége” miatt egyre súlyosabb következményekkel jár az, az evidens összefüggés, hogy 1990 óta ugyanúgy „birodalmi függésben” élünk, mint az elmúlt közel fél évezred során mindig. Csak mivel ez a „birodalom” nem a fizikai, hanem a „szimbolikus” térben épült fel, és a konstruált hamis „narratívák” védik, még kevésbé kontrollálható alávetettségünk intenzitása. Számos jel utal azonban arra, hogy a társadalmi újratermelés lepusztulási lejtője e birodalmi erőforrás „szivattyúk” teljes ellenőrizetlenségének köszönhetően elsősorban. Az ország anyagi erőforrásainak közel 90%-át két tucat multinacionális vállalat ellenőrzi. Erőfőlényük rohamosan nőtt az elmúlt húsz év során, és ez vezetett oda, hogy miközben a „bennszülöttek” munkaerejének az ára, a reálbérek mindössze 0,7%-kal nőttek évente, a „hazánk területén ideiglenesen állomásozó” tőkestruktúrák profitja viszont 23%-kal, tehát 33-szor gyorsabban! Mindez rövid időn belül társadalom-reprodukciós katasztrófához, a „rendszer” összeomlásához, káosz kialakulásához vezethet.

Magyarország egyre mélyebbre süllyed a „verbális polgárháború” örvényeibe. Ennek egyik fő oka, hogy nemcsak hogy nem alakultak ki a helyzethez illeszkedő kommunikációs mezők, eszközök, technikák, hanem mindezen döntő fontosságú elemek alapvetően éppen azoknak a struktúráknak a kezében vannak, amelyek a birodalmi alávetés elmélyítésében érdekeltek. Hamis értelmezési keretek, fogalom-készletek zavaros örvényei kavarnak abban a térben, ahol a minket körülvevő lét megértésének és a nemzet mint közösség javára történő felhasználásának eljárásait kellene folyamatosan újraalkotni. A két politikaipari holding (MSZP–SZDSZ) egyformán érdekelt a verbális polgárháború ködfüggönyének a fenntartásában, mert ez „jótékonyan” homályban tartja a rendszerváltás rendszerének pusztító mivoltát, a tényt, hogy a „rendszerváltás” csupán egy minden eddiginél durvább, ám jól álcázott birodalmi kifosztás „díszlete”.

A magyar társadalom lassan fél évszázada egyre mélyülő demográfiai válságban van. A népesedési folyamatok fokozódó hanyatlásának közvetlen oka a termékenységi mutatók és ebből következően a születésszám végzetes csökkenése, de szerepet játszik benne a magas és főként leginkább a produktív korosztályokat érintő igen magas halálozási ráta is. A demográfiai tendenciák az adott közösség legpontosabb „tükrét” adják, így benne összefoglalva ismerhető fel a bennünket sújtó szinte valamennyi társadalmi, gazdasági, politikai kulturális, ökológiai stb. ok és következmény. Folyamatos romlás nyomán ma már 50%-kal többen halnak meg minden évben, mint amennyien születnek, de mivel a folyamat gyorsul, az előttünk álló évtized végére elérhetjük azt az állapotot, amikor már minden évben kétszer annyian halnak meg, mint amennyien születnek. A lejtőn való évtizedek óta tartó lecsúszásunkra nemcsak válasz nincs, de maga a „kérdés” sincs megfogalmazva, pedig csak több évtizedes nemzetstratégia fordíthatná vissza hazánkat e végzetes útról.

A magyar társadalom az elmúlt negyven év során szinte példátlan mértékű egészségvagyon pusztulást élt át. Mindez azt a feltételezést támasztja alá, hogy a „rendszerváltás”, tehát a globális birodalmi alávetésünk valójában már a hetvenes

években elkezdődött. Az egészség-vagyon roncsolódásának súlyossága abból adódik, hogy egy teljesen felkészületlen társadalmat hajszoltak át igen rövid időn belül a birodalmi követelményekhez való ökológiai és szociális alkalmazkodás valamennyi állomásán. Mindez a patológikus önpusztítás olyan rendszerét hozta létre, amely Európa egyik legrosszabb egészségű országává tesznek minket. A történelmileg példátlan pusztulás főként a társadalom „gerincét” jelentő középkorú férfinepességet sújtja, amelynek halálzási mutatói 1967 óta folyamatosan romlanak, és jelenleg a '20-as évek végének szintjére estek vissza. Akárcsak a népesedés esetében, a nemzeti egészségvagyon lepusztulására sincs nemhogy válasz, de „kérdés” sem. Bénultan tűrjük a lassan fél évszázada tartó „népirtást”.

Bár a szűkebb értelemben vett egészségügyi rendszer csak kb. 10–15%-ban „felelős” az adott társadalom általános egészségi állapotáért, de súlyos helyzetünkből következően rendkívüli jelentősége van az ebben a rendszerben lezajló folyamatoknak is. A rendszer ma képtelen megfelelni annak a feladatnak, amelynek lényege, hogy a torz létmódból származó minden patológikus következménnyel a szűkebb értelemben vett egészségügynek kellene megbirkóznia. Különösen úgy, hogy ma két egymást kizáró társadalom-filozófiára épülő törekvésnyaláb frontzónájává van átalakulóban. A birodalmat kiszolgáló kollaboránsok, élükön az SZDSZ névvel ismert szerveződéssel, amely már nem is kollaboráns, hanem maga a „laboráns” arra törekszik, hogy ezt a létszférát is kiszolgáltassa a birodalomnak. Az ezzel szemben álló döntő többség széteső „nagykoalíciója” képtelen a rombolás megállítására. Ha valóban végbemegy az egészségügy globalo-privatizációja, végleg ránk csappan a végzet harapófogója. Munkaerőnk ára végleg rögzül a '70-es évek színvonalán, miközben munkaerőnk újratermelésének költségei a kb. négyszer akkora béreknek megfelelő globális piaci szintre emelkednek.

A magyar társadalom már a '80-as évek végén is a térség legnagyobb egyenlőtlenségeket mutató társadalma volt, az azóta eltelt húsz év során pedig szintén Magyarországon növekedtek a legdinamikusabban az egyenlőtlenségek, így azok szintje ma már az átlagos latin amerikai országokét is meghaladja. Olyan végzetesen leszakadó „társadalmak” jöttek létre, mint az alsó 35–40%-ot kitevő roncs- és az alsó 10–15%-ot kitevő páriatársadalom, a történelemből kilökött réslakók „társadalmi”. Mindez azt jelenti, hogy a magyar társadalom létminőségükben eltérő „társadalmakra” van szétesőben. A globalitás lokális elitje, bár csak a népesség 3%-át teszi ki, de az anyagi és szimbolikus erőforrások több mint felét birtokolja, szemben a roncs-társadalommal, amely a másik póluson a népesség közel 40%-ával az erőforrások alig több, mint 5%-ával rendelkezik. Az elmúlt évben a két leggazdagabb magyar jövedelemnövekménye az összes növekmény 45%-át tette ki. (Az 55%-on osztozott a „maradék” 10 millió!)

A népesedési lejtő és a széttroncsolódó egészségvagyon folyamatosan pusztítja a nemzedékek közti szolidaritási kötések, és megjelenik a nyugdíjrendszer egyre súlyosabb válságában is. A meg nem született generációk felnevelése helyett fogyasztásra fordított összegeket az ezt elmulasztó nemzedékeken „hatja be” a társadalmi reprodukciós mechanizmusok mélyszerkezetének elemi logikája. Tovább

rontja a helyzet értelmezését, hogy a magánnyugdíj-rendszer hamis hiedelmei azt ígérik, hogy e rendszer elháríthatóvá tudja tenni a népesedési válság nyugdíj rendszerre gyakorolt végzetes következményeit. A magánnyugdíj-rendszer valójában egy végtelenül cinikus és veszélyes globális „pilótajáték”, amelynek végzetes következményei egy évtizeden belül mindenféle „tompítás” nélkül zuhannak majd a ma még mit sem sejtő vesztesek milliós tömegeire. És ha a verbális polgárháború hamis értelmezési kereteinek ketrecéből addig nem sikerül kiszabadulnunk, akár az ebből eredő gigantikus elosztási konfliktusok válhatnak a véres polgárháború detonátoraivá.

A külső természet részben magán viseli az általunk követett pusztító létmód minden következményét, másrészt a rendszer lepusztultsága tovább torzítja a követett létmód egészét, vagyis itt is öngerjesztő lefelé tartó spirálmozgás alakult ki. Fel kell ismernünk, hogy a megvalósult abszurdítások világában élünk, hisz a minket megtartó három őselem (a föld, víz, levegő) folyamatos pusztításában segédkezünk, és mindezt „fejlődésnek” nevezzük. Lepusztításuk, szétroncsolásuk a negyedik őselem a tűz segítségével zajlik. A fosszilis energiaforrásokkal való rablógazdálkodás korszaka a végéhez közelít, és ma még elképzelhetetlen összecsapások színterévé válik Földünk. Az új háromdimenziós nemzeti vagyonelemtár létrehozása teremtheti meg a külső természetnek a komplex társadalmi újratermelési folyamatokban játszott valóságos szerepének átértelmezését, és az „egész”-séges létmód irányába tett fordulat esélyét. Mindennek a „lokálisokból” kell kiindulnia, mert a globális „létfelélés” világtól ezt aligha várhatjuk

Egy lehetséges nemzetstratégia egyik legfőbb célja éppen annak a bemutatása, hogy a gazdaság és annak válsága nem alapja, illetve oka a társadalom komplex öko-szocio-kulturális újratermelési folyamatainak, hanem sokkal inkább következménye. Az általános reprodukciós válság azonban éppen a miatt alakult ki, mert a magyar társadalom elvesztette saját elemi szintű anyagi újratermelési folyamatai feletti ellenőrzés minden esélyét. A „gazdaságunk” valójában néhány tucat multinacionális óriás globális hatalmi-gazdasági érdekeinek van alárendelve, lényegében teljesen figyelmen kívül hagyva társadalmunk anyagi újratermelési folyamatainak elemi szükségleteit. Nincs tehát már „olyan”, hogy magyar gazdaság, és így nincs értelme a szuverenitás vagy demokrácia fogalmainak sem. Ha egy olyan „komplex rendszerben”, mint a magyar társadalom és gazdaság, egy erő ilyen elképesztő erőfölényre tesz szert, akkor a nélkül „diktálhatja” a magyar társadalom általános újratermelési feltételeit, hogy arra bárki felhatalmazta volna. Ha pedig a hatalomgyakorlás olyan erő kezében van, amelyet senki nem választott, és senki nem ellenőriz, akkor az „diktátor”, és amit megvalósít, az „diktatúra”, bármilyen élethűek is legyenek a „demokrácia” látványtechnikai konstrukciói.

És végül szólnunk kell arról is, hogy a magyar alkotmány már igen régóta képtelen eredeti történelmi funkciójának betöltésére, vagyis a „nemzettest” megvédésére és gyarapítására, ehelyett utat nyit a birodalmi diktátumokat kollaboráns módon teljesítő végrehajtó hatalmakkal. A rendszerváltás korrekciója egyben új

alapokra épülő alkotmányt is igényel tehát. Ez már csak azért is kikerülhetetlen, mert az alkotmányunk alkalmatlansága láthatóan szétveri a köztársasági elnök és az alkotmánybíróság eddig megkérdőjelezhetetlen tekintélyét, tovább fokozva az instabilitást, a kaotikus viszonyok kialakulásának veszélyét.

Természetesen tudom, hogy ma még egy ilyen program felvázolása megmosolyogtató utópiának látszik. Nem árt azonban végiggondolni a fölényesen és szánakozva mosolygóknak, hogy az itt vázoltaknál csak az a teljesen abszurd várakozás utópisztikusabb, amely úgy véli, a mindezekkel való szembesülés nélkül is létezik kivezető út jelenlegi helyzetünkéből.

A Hítel februári számának szerzői

Ablonczy Balázs (1974) Budapest

Ablonczy László (1945)

Budapest

Ács Margit (1941) Budapest

Albert Gábor (1929) Budakeszi

Alföldy Jenő (1939) Kecskemét

Bábel Balázs (1950) Kalocsa

Bertha Zoltán (1955) Debrecen

Bogár László (1951) Budapest

Czakó Gábor (1942) Budapest

Csontos János (1962) Budapest

Duray Miklós (1945) Pozsony

Falusi Márton (1983) Budapest

Fekete Gyula (1922) Budapest

Gróh Gáspár (1953) Budapest

Jókai Anna (1932) Budapest

Klinghammer István Budapest

Kovács István (1945) Budapest

Ködöböcz Gábor (1959) Eger

Mórocz Zsolt (1956) Kőszeg

Ódor László (1945) Budapest

Papp Endre (1967) Budapest

Petrik Béla (1967) Budakeszi

Rott József (1964)

Magyaregregy

Schöpflin György (1939) Bruxelles

Szokolczay Lajos (1941) Budapest

Szikra János (1954) Pátka

Tornai József (1927) Budapest

Tőkéczi László (1951) Budapest

Vári FABIÁN László (1951)

Mezővári

Vasy Géza (1942) Budapest

***Köszönjük Olvasóinknak, Barátainknak, hogy
2007-ben felajánlották jövedelemadójuk 1 százalékát
folyóiratunk megjelenítésének támogatására.***

Kérjük, tegyék meg ezt 2008-ban is!

A HÍTEL Alapítvány adószáma: 18013430-2-41